

Üretimden Tüketime

Üretim, Dağıtım ve Tüketim

1. **Ürünün Yolculuğu**
   Buğdaydan ekmeğe · pamuktan tişörte kartları
2. **Üretici · Tüketici**
   Rol kartları · ihtiyaç ve istek
3. **Harçlık Bütçem**
   Gerçek Türk lirası görselleriyle planlama
4. **Bilinçli Tüketici**
   Etiket, fiş, yerli üretim · değerlendirme

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli · 4. Sınıf · Sosyal Bilgiler · Üretim, Dağıtım ve Tüketim

Öğretmen Kılavuzu

Kalıplar ve etkinlikler nasıl uygulanır?

1. **Kahvaltı sofrası**
   Sınıfa ekmek, peynir, zeytin getirin (ya da resimlerini gösterin). “Bu ekmek sofraya gelene kadar kimler çalıştı?” sorusuyla üretim zincirini keşfedin.

2. **Ürün yolculuğu (Kalıp 1)**
   Buğdaydan ekmeğe ve pamuktan tişörte kartlar kesilip sıraya konur. Her aşamada çalışan meslekler konuşulur.

3. **Üretici-dağıtıcı-tüketici (Etkinlik 2)**
   Rol kartlarıyla canlandırma yapılır. Her birimizin tüketici olduğu vurgulanır.

4. **İhtiyaç-istek ve bütçe (Etkinlik 3-4)**
   Gerçek Türk lirası görselleriyle haftalık harçlık planı yapılır; ihtiyaçlar isteklerden önce gelir.

5. **Bilinçli tüketici (Etkinlik 5)**
   Son kullanma tarihi, etiket, fiş ve yerli üretim konuşulur. İsraf etmemek ve tasarruf vurgulanır.

6. **Kes-yapıştır ve değerlendirme**
   İhtiyaç-istek sınıflaması ve bireysel çalışma kâğıdı.

Sınıfta gerçek materyallerle: Buğday başağı, un, ekmek; pamuk, iplik, tişört; market fişi, ürün ambalajları (etiket ve son kullanma tarihi), oyun paraları. Sınıf pazarı kurun: öğrenciler üretici, satıcı ve tüketici rollerini üstlenir.

Baskı önerisi: Yazıcı ayarında “Sayfaya sığdır” yerine Gerçek boyut / %100 seçin. Kesilecek kalıplar için 160-200 gr bristol karton kullanın. Kesik çizgiler kesme yeridir.

Ürünün Yolculuğu · Kartlar

Kartları kes · karıştır · sofraya / dolaba gelene kadarki sırayı bul

BUĞDAYDAN EKMEĞE



Çiftçi tarlayı sürer, buğday eker.



Buğday büyür, hasat edilir.



Değirmende buğday una dönüşür.



Fırıncı unla ekmek yapar.



Ekmekler bakkala, markete taşınır.



Ekmeği satın alır, sofrada yeriz.

PAMUKTAN TİŞÖRTE



Pamuk tohumu ekilir, sulanır.



Pamuk toplanır.



Fabrikada iplik yapılır.



İplik dokunur, kumaş olur.



Kumaş kesilip dikilir: tişört.



Mağazadan satın alırız.

Sıraladığın kartları buraya yapıştır

Üretici, Dağıtıcı, Tüketici

Rolleri tanı · örnekleri doğru gruba yaz

ÜRETİCİ	DAĞITICI	TÜKETİCİ
		
Mal ya da hizmet üreten kişi, kurum.	Ürünü üreticiden satıcıya ya da tüketiciye ulaştıran.	İhtiyacını karşılamak için ürünü satın alan, kullanan.

1 Aşağıdakiler üretici mi, dağıtıcı mı, tüketici mi? Yaz.



Domates yetiştiren çiftçi



Meyve taşıyan tır şoförü



Kantinden su alan öğrenci



Makarna fabrikası



Kargo görevlisi



Lokantada yemek yiyen aile

Dikkat: Aynı kişi hem üretici hem tüketici olabilir: Fırıncı ekmek üretir ama marketten peynir alırken tüketicidir. Hepimiz her gün tüketiciyiz.

2 Ailende üretim yapan birinin mesleğini ve ne ürettiğini yaz.

Harçlık Bütçem

Paraları incele · haftalık harçlığını planla · ihtiyaçlarını önce yaz















25 kuruş · 50 kuruş · 1 lira

Elif'in haftalık harçlığı: 100 TL

Okul servis katkısı	Kitap	Çikolata	Oyuncak araba	Kumbara
30 TL	40 TL	15 TL	60 TL	? TL

1 **Elif hangilerini alırsa bütçesini aşmaz? İhtiyaçlarını önce seçerek planla.**

Harcama	İhtiyaç mı, istek mi?	Tutar
Kumbaraya kalan		

2 **Sen 100 TL ile nasıl bir plan yapardın? Kısaca yaz.**

.....

.....

Bilinçli Tüketici

Fişi ve etiketi oku · soruları cevapla

KÖŞE MARKET

Fiş No: 0427 · Tarih: 12.10.2026

Ekmek	15,00 TL
Süt 1 L	38,00 TL
Yumurta 10'lu	65,00 TL
Elma 1 kg	42,00 TL
Defter	35,00 TL

TOPLAM **..... TL**

Nakit: 200,00 TL

Para üstü: ..... TL

Fişinizi almayı unutmayınız.

TAM YAĞLI SÜT · 1 L

Üretim tarihi: 05.10.2026

Son kullanma tarihi: 15.10.2026

Üretim yeri: Türkiye

Buzdolabında (+4 °C) saklayınız.

Yerli üretim ✓

1. **Fişteki toplam tutarı hesapla ve yaz.**

2. **200 TL veren Elif'in para üstü ne kadar olmalı?**

3. **Süt kaç gün sonra tüketilmemeli?**

4. **Neden alışverişte fiş almalıyız?**

Bilinçli tüketicinin 6 kuralı

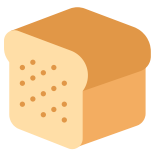
1. İhtiyacı kadar alır, israf etmez.
2. Son kullanma tarihine bakar.
3. Fiş ister, garanti belgesini saklar.
4. Fiyatları karşılaştırır.
5. Yerli üretimi destekler.
6. Hakkı olan ürünün değişimini ister.

Kes-Yapıştır · İhtiyaç mı, İstek mi?

Kartları kes · ihtiyaçları ve istekleri ayır

İHTİYAÇ	İSTEK

✂ kesilecek kartlar



Ekmek



Yeni oyun konsolu



Su



Kışlık mont



Şeker



Ders kitabı



Beşinci oyuncak ayı



Hastayken ilaç



Marka gözlük



Diş fırçası

İhtiyaçlar yaşamımızı sürdürmek için gereklidir. İstekler olmasa da yaşayabiliriz.

Öğrendiklerimi Gösteriyorum

Adı Soyadı: .....

1 **Buğdaydan ekmeğe aşamaları sırala (1-4).**

- ☐ Fırında ekmek pişer.
- ☐ Buğday ekilir.
- ☐ Un elde edilir.
- ☐ Hasat yapılır.

2 **Aşağıdakileri üretici (Ü), dağıtıcı (D) ya da tüketici (T) olarak işaretle.**

☐ Arıcı ☐ Kargo şirketi ☐ Market müşterisi ☐ Süt fabrikası

3 **Doğru ise D, yanlış ise Y yaz.**

- ☐ İstekler ihtiyaçlardan önce karşılanmalıdır.
- ☐ Alışverişte fiş almak tüketici hakkımızı korur.
- ☐ Son kullanma tarihi geçen ürün tüketilmez.
- ☐ Yerli üretim ülke ekonomisine katkı sağlar.

4 **Harçlığını biriktirmek için ne yapabilirsin? İki öneri yaz.**
